

TYKS
TULES

lääkään elektiivinen kirurgia - miten arvioidaan kuka hyötyy?

**Petri Virolainen
TYKS-TULES**

TYKS
TULES

Milloin potilas tulisi leikata?

- Potilas tulisi leikata silloin kun hänelle on leikkauksesta enemmän hyötyä kuin haittaa

TYKS
TULES

Mitä on hyöty?

- Kuka pystyy arvioimaan?
- Potilas itse?
- Leikkaava lääkäri?
- Omaiset?
- Yhteiskunta?

TYKS
TULES

Iäkkään potilaan laadukas hoito käytännössä

- Kuinka iäkäs potilas poikkeaa ei-iäkkästä potilaasta?
 - Leikkauskohteena
 - Riskit
 - Odotukset
 - Toiminnalliset vaatimukset
- Perusperiaate; hyöty vs haitat ei muutu

TYKS
TULES

Käypä hoito suositus

- Ikääntymisen vaikutus leikkausta edeltävään arviointiin
 - Ikä ei ole este leikkaushoidolle
 - Vanhuspotilaan leikkaus- ja anestesiariikkiin vaikuttavat enemmän perussairaudet kuin ikä sinänsä
 - Dementiapotilaiden leikkausten yhteydessä on arvioitava potilaan kyky muodostaa ja ilmaista mielipiteensä leikkaushoidosta eli kyky tehdä itseään koskevia päätöksiä
 - Kivuliaista toimenpiteistä, jotka eivät ole lääketieteellisesti välttämättömiä ja joiden merkitystä potilas ei ymmärrä, on syytä pidättäytyä
 - Vanhenemiseen liittyy tekijöitä, jotka vaikuttavat ennusteeseen ja lisäävät komplikaatioiden riskiä

TYKS
TULES

- Ikääntymisen vaikutus leikkausta edeltävään arviointiin
 - Johtopäätökset
 - Ikä ei saa estää leikkausta
 - Ikä pitää huomioida leikkausta suunniteltaessa
 - Välttää pitkiä ja kivuliaita toimenpiteitä
 - Suosia vähä-invasiivisia toimenpiteitä
 - Tehdä iäkkäille ihmisille hyödyllisiä toimenpiteitä

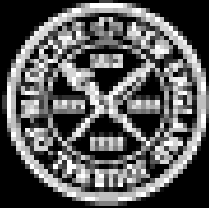
TYKS
TULES

Mitä on iäkkäille hyöty?

- Kuka pystyy arvioimaan?
- Potilas itse?
- Leikkaava lääkäri?
- Omaiset?
- Yhteiskunta?

The **NEW ENGLAND**
JOURNAL of **MEDICINE**

A Controlled Trial of Arthroscopic Surgery for Osteoarthritis of the Knee

J. Bruce Moseley, M.D., Kimberly O'Malley, Ph.D., Nancy J. Petersen, Ph.D., Terri J. Menke, Ph.D., Baruch A. Brody, Ph.D., David H. Kuykendall, Ph.D., John C. Hollingsworth, Dr.P.H., Carol M. Ashton, M.D., M.P.H. and Nelda P. Wray, M.D., M.P.H.

N Engl J Med
Volume 347;2:81-88
July 11, 2002

In this controlled trial involving patients with osteoarthritis of the knee, the outcomes after arthroscopic lavage or arthroscopic debridement were no better than those after a placebo procedure

HELSINGIN SANOMAT

Joka vuosi tehdään jopa 10 000 turhaa polvileikkausta

Moni olkapään
kiertäjäkalvosimen
leikkaus on turha

ILTALEHTI.fi

Oletko sinä joutunut
mielestäsi turhaan polvi-
tai olkapääleikkaukseen?
Kerro meille tarinasi. Voit
jättää yhteystietosi
mahdollista haastattelua
varten.

TYKS
TULES

lääkään potilaan laadukas hoito käytännössä

- Leikkauspäätöksen pitää aina perustua tietoon
- Ei pienempää tai ”puolittaista” leikkausta sitä varten että potilas on iäkäs
- Jos olisi olemassa säästävämpi tapa sitä toteutettaisiin kaikilla potilailla
- Ikä on huomioitava asia, mutta ei koskaan este leikkaukselle

TYKS
TULES

lääkään potilaan laadukas hoito käytännössä

- Valtaosa keskustelusta painottuu potilaisiin joille tehdään toimenpide josta ei ole enää hyötyä
 - Halutaan edes yrittää
- lääkärit potilaat eivät ole tässäkään erikoisasemassa oleva ryhmä, heissä on vaan monia tässä asemassa
- Oikea hoitopaikka?

THE LANCET

The Global Burden of Disease Study 2010

TYKS
TULES

lääkään potilaan laadukas hoito käytännössä

- Uskallettava olla tekemättä leikkausta
 - Mitä sanovat omaiset ja viranomainen?
- Arvokas vanhuus

TYKS
TULES

Milloin iäkäs potilas tulisi leikata?

- läkkään potilaan leikkaamisella on kaksi tavoitetta
 - Palauttaa potilaan omatoimisuus
 - Laitoksesta kotiin, jalkeille
- Kivun poisto
 - Leikkauksen tärkein indikaatio

TYKS
TULES

läkäs potilas – miten arvioidaan hyöty?

- läkäs potilas on aivan yhtä erikoinen potilas kuin kaikki muutkin
- Hyväksyttävä ”arvolataus” joka vanhusten hoitoon liittyy, mutta se ei saa vaikuttaa päätöksiin
- Yhteistyö ja informaatio
- Tavoitteena parempi loppuelämä

